

Oponentský posudek habilitační práce

Hodnotenie na hodinách hudby na základnej škole

dr. Macieja Kołodziejskiego

ve studijním oboru: Odborová didaktika – Didaktika hudobného umenia

Habilitační práce dr. M. Kołodziejskiego vychází ze současné koncepce, pozice a aktuálních potřeb hudební výchovy na základní škole v polském prostředí. Jakkoliv má práce výrazně didaktický charakter, jsou zde patrné i přesahy do oblastí hudební psychologie, obecné pedagogiky a také metodiky uměleckých disciplín. Celostní přístup ke zkoumané problematice tak vtiskuje práci kognitivně – diagnosticko – koncepční charakter.

Práce je rozčleněna do pěti kapitol, ovšem na pozadí standardní strukturaže do dvou částí – teoretické a výzkumné. V první kapitole autor pracuje s pojmem hodnocení, hledá jeho teoretická východiska, odvolává se na vybrané definice hodnocení, vysvětluje význam hodnocení v kontextu obecné didaktiky, popisuje formy ověřování výsledků žáků (konvenční, alternativní) a také funkce hodnocení. Hodnocení školních studijních úspěchů žáků v předmětu hudební výchova však autor považuje přinejmenším za problematické a prakticky v celé práci si kontinuálně klade otázku, zda hodnotit či nikoliv. I když nakonec přes veškerá negativa s hodnocením souhlasí, v zásadě si nikdy na tuto položenou otázku .

Hlavní problém spatřuje dr. M. Kołodziejski v rozporu mezi behaviorálním způsobem hodnocení a hodnocením expresivních žakovských projevů, jež se svoji podstatou vymykají z běžného racionálního modelu posuzování. Všeobecně používané nástroje nelze automaticky přenášet na předmět hudební výchova (takto lze zjišťovat pouze naukové znalosti). Autor vnímá naléhavou potřebu vytvoření speciálních nástrojů zkoušení odpovídajících specifickým atributům hudební výchovy.

Ve druhé kapitole je problematika hodnocení traktována v kontextu polské všeobecné hudební edukace. Autor reflektuje polskou vědeckou metodickou literaturu se zjištěním, že hodnocení žáků v předmětu hudební výchova je věnována marginální pozornost, všímá si též značné terminologické a operativní nejednotnosti.

Třetí kapitola se dotýká situace hodnocení v Evropě a ve světě. Zde poněkud postrádám důkladnější zpracování zahraniční literatury, jakožto základu seriózní komparace.

Další kapitola je postavena na výzkumných aktivitách autora, především na online dotazníku adresovaným 260 učitelům. Výsledky výzkumu potvrzují teoretické postuláty, zejména absenci jednotného systému hodnocení, vhodných nástrojů (učitelé prakticky nepoužívají testy hudebních schopností atd.), bezradnost učitelů navzdory jejich vysoké kvalifikaci, nepoměrnost hodnocení jednotlivých hudebních činností (poslech se např. nehodnotí vůbec, problematické je hodnocení improvizace, kreativity apod., jak hodnotit zpěv- individuálně či kolektivně?, hodnotit instrumentální hru?). Učitelé pak nakonec stejně hodnotí pouze znalosti ze základů hudební teorie, hudební historiografie.

Vyústění práce představuje autorův návrh změn ve způsobu hodnocení hudebních výsledků na základní škole, nazvaný souhrnně **realistickou koncepcí hodnocení**, s vědomým transferem mimo rámec současného školského způsobu hodnocení. Kołodziejski se svým přístupem přiklání k humanisticky zaměřeným koncepcím v pedagogice a psychologii, některými názory se blíží k alternativním impulsům, zdůrazňuje osobnostní růst a osobní kultivaci žáka diferenciací a kompenzací inteligencí. Známkování žáků v hudební výchově zatím považuje za kompromis a legislativní nutnost, přiklání se alespoň k částečné redukci hodnocení a omezení posuzování.

Předložený habilitační spis považuji po stránce obsahové i formální za velmi zdařilý. Snoubí se v něm jak autorova teoretická a vědecká erudice, tak i sympatické osobnostní rysy, které mu umožňují vidět, pojmenovat a navrhnout řešení i u poměrně zkonvencionalizovaných a lze dokonce říci, že v kontextu všeobecné hudební edukace, i poměrně bagatelizovaných hudebně edukačních jevů. Habilitační práci proto doporučuji k obhajobě v rámci habilitačního řízení na Pedagogické fakultě Univerzity Mateja Bélu v Banské Bystrici v oboru Odborová didaktika –

Didaktika hudobného umenia. Po jejím úspěšném uskutečnění doporučuji jmenovat **dr. Macieja Kołodziejskiego** pro daný obor docentem.

V Olomouci dne 17. dubna 2013

prof. PaedDr. Jiří Luška, CSc.

oponent